

כיצד מוכיחין?

עלון מס' 12

תפקידו של "מגיד"

מפני עונש הגיהנום וכו'. באזהרות וחרדות אלו שבר את רוחכם לגמרי עד דכא, לבכם נשבר בקרבכם עד שחלק מכם חזרו בתשובה. אלא שבעקבות כך נעשיתם רצוצים ונדכאים ולא נותרה בכם חיות להתחיל ללמוד. היו אף כאלו שמרוב דכאון לא שתו ליבם לדבריו כלל.

אבל דרכי בדרשתי לנסות לתאר את גודל מעלת השבת, מהי שבת, הדגשתי את התענוג שבשבת ושגב רוממותה, כמו כן גיליתי לכם עד כמה נעלה ונשגב להתיישב ליד דף הגמרא, מתיקות התורה כמה טובה היא לחנך ולגדל בנים ובני בנים חכמים ונבונים אוהבי ה' ויראי אלקים אנשי אמת זרע קודש בה' דבקים להדריך את הבית בדרך הישר, ולקיים את כל המצוות וההנהגות הטובות באופן המביא נחת רוח ליוצרם. לאחר דרשה כזו חשתם מרוממים, מתמלאים בכוחו ומקבלים 'געשמאק' וחשק בעבודת הבורא. באופן כזה ניתן להתעלות ולהתרומם.

בעיירה הורודוק שבליטא כיהן מגיד מישרים שהטיף מוסרו לבני העיר בענייני שבת, כשרות, טהרת הבית וכיוצא בזה. משנלקח המגיד לבית עולמו, נתמנה הרה"ק רבי מנדל'ה מוויטבסק למגיד במקומו.

כעבור תקופה קצרה ניכרה התרוממות מיוחדת בקרב בני הקהילה, הם עלו והתעלו בתורה, בעבודת ה', בתפילה וביתר העניינים שעליהם עורר הרה"ק מוויטבסק.

באחד הימים נכנס אליו אחד מבני העיר ותהה לפניו: ברצוננו להבין, הלא גם לפני מר היה לנו מגיד מישרים משכמו ומעלה, צדיק גדול שגם הוא השמיע לנו דברי מוסר, והנה אתם תוך זמן קצר הצלחתם להביא את כולם להתעלות והתרוממות! האם המגיד הקודם לא היה ירא שמים!?

השיב לו הרה"ק מוויטבסק: המגיד הקודם אכן היה ירא שמים, אך הוא נהג תמיד להטיף מוסר ולייסר אתכם על כך שדרככם אינה טובה, מתריע על עוונות ופשעים ומזהיר

מיומנו של איש חינוך ירושלמי

הנער חשב רגע, וענה בכנות: 'זוועה'.

'למה? אני שואל אותך, מה קרה? מה כבר עשית?'

'אני מרגיש שהערך שלי ירד בעיניו' השיב הנער.

'הנה' אמרתי לו 'יש לך תשובה!'

'עכשיו הבנתי!' אמר הנער...

כעבור חודשים אחדים, מספר בחורים בחדרו של אותו הנער, התווכחו על נושא מסויים. עמדתי מאחורי הדלת והאזנתי לטיעונים שהעלו. ולפתע מה שומעות אוזניי? אותו הנער השתמש בטקטיקה שלי, כדי להבהיר את עמדתו בנושא המדובר!

זה ממש היה מאלף לראות ולהווכח איך נער צעיר קלט את כיוון החשיבה הנכון, ועשה בו שימוש הלאה בדיון אחר...

בשיחה שהייתה לי עם אחד מתלמידיי בישיבה קטנה, עלה לדיון ענין 'עישון נרגילה', שאני מאוד התנגדתי לקיומו. התלמיד תבע לדעת למה, מה הבעיה בנרגילה? למה אני חושב כך? מי אמר לי שזה לא טוב?

התחלנו לדבר על נושא "תרבות הפנאי" ועל איך בן ישיבה צריך להראות בזמני הרפיה שלו, אך הנער אמר: לא השתכנעת!

ולפתע הייתה לי סייעתא דשמיא למצוא את המילים הנכונות. אמרתי לו: עצום עיניך, ותנסה לדמיין שאתה יושב בגן סאקר עם חברים במעגל, ומעשן נרגילה, ופתאום עובר במקום ראש הישיבה [או כל אדם אחר המעריך אותך ויודע שאתה בחור מתמיד ומצטיין] ורואה אותך בשעת מעשה, איך התחושה שלך?

להמשך קיומו של העלון, למי שמכיר בערכו וחשיבותו, מתקבלות תרומות לע"נ, או לשמחות וכדו'

לתרומות/הנצחות, או לקבלת העלון באימייל, וכן לתגובות: blu.israel@gmail.com

כיצד מגיב מחנך כאשר ארבעה מתלמידיו עשו מעשה חמור, ואחד מהארבעה נמצא בתקופה נפלאה של עלייה והתרוממות והצלחה בלימודיו?

[מתוך מכתב שפורסם בעלון "נאמנים לכם", מנחם אב תשפ"ב]

שלום וברכה. שמי אריאל.

הייתי תלמיד בעייתי שמאתגר מאוד את הרבנים שלו. הייתי חולם וגם מפריע בשיעורים, מאחר להכנס לכיתה בגמר כל הפסקה, ובעיקר - עושה הרבה שטויות...

לא הייתי לבדי. היינו חבורה של ארבעה: יאיר, אורי, מיכאל ואני. יחד היינו עושים את כל השטויות שבעולם.

כל זה היה עד שעלינו לכיתה ו'. הגיע אלינו אז, רב חדש.

כבר מהרגע הראשון אהבתי אותו. הוא היה חכם, שנון, מצחיק ומעניין, אדיב ואהוב על כולם. הוא ידע לשים לנו גבולות בריאים ולהעניק יחס אישי לכל אחד, והרגשתי שהוא אוהב אותי יותר מכולם.

האמת - כולם הרגישו כך...

באותה שנה כיתתנו התקדמה בצורה מדהימה, ממוצע הצינונים עלה, המשמעת הייתה כמעט מוחלטת, והתלמידים - עד כמה שזה נשמע מוזר - פשוט נהנו ללמוד.

חוץ משלושה תלמידים - יאיר, אורי ומיכאל. הם המשיכו במעשי הקונדס שלהם. בתחילה הם ניסו לשכנע אותי להצטרף למעלליהם, אך לא רציתי לאכזב את הרב שכל כך אהבתי וכיבדתי, ולכן סירבתי להם.

הם המשיכו לשדל אותי להצטרף לתעלולים שונים, עד שבאחת הפעמים הסכמתי להצטרף באופן חד פעמי לתעלול שהם תכננו.

באותו רגע לא ידעתי באיזה סדר גודל של מעשה, מדובר... אני מעדיף לא להכנס לפרטים. אסתפק בעובדה שכל מי שהיה שותף למעשה, נזרק לאלתר מבית הספר, לצמיתות!!!

את מה שקרה למחרת, נראה לי שלעולם לא אשכח. הרב נכנס לכיתה עם פנים כעוסות וכואבות. היה לו מבט משולב של כעס עם כאב ואכזבה. קשה היה לנו לראותו כך. אחריו נכנסו לכיתה המנהל והמפקח. השלושה נעמדו בפנים חתומות סביב שולחנו של הרב.

לאחר כמה רגעי דממה פתח המנהל ואמר: ברגע שנגלה מי עשה מעשה איום זה, הוא יסולק מכאן לצמיתות.

ידענו שלא מדובר ב'סתם' איומים.

ניסיתי לקוות שלא ילשינו עלינו, אך למחרת התברר לי להוותי, שתקוותי הייתה תקות שוא.

הרב נכנס לכיתה עם אותו מבט כעוס וכואב, אך בעוצמה גבוהה יותר.

ואז הוא אמר: אורי, יאיר ומיכאל, גשו למנהל. הוא ממתין לכם במשרדו.

חכיתי שהרב יזכיר גם את שמי. אך לא. זה לא קרה...

כאמור, השלושה, עם עוד מספר תלמידים מכיתות אחרות נזרקו לצמיתות מבית הספר.

לא ידעתי מה עלי לעשות. האם להודות שגם אני שותף 'חוקי' למעשה שנעשה כאן, או לשתוק. לבסוף החלטתי להתנהג כרגיל והמשכתי בלימודי עד סוף כיתה ח'. עם הזמן הסיפור הלך ונשתכח ממני, אך עדיין העיקר עלי המצפון שעשיתי מעשה גרוע מבלי להתנצל עליו.

באותה תקופה של סיום לימודי בכתה ח', ניגשתי לרב האהוב של כיתה ו'.

"בטח הרב זוכר את מה שעשו התלמידים באמצע השנה ובעקבות כך סולקו מספסל הלימודים". פתחתי את השיחה בראש מורכן.

"בודאי שאני זוכר" השיב הרב בהחלטיות.

"ובכן" גמגמתי קלות, "לא נעים לי כל כך... אבל... אבל גם אני..."

"אני יודע" קטע אותי המחנך.

הסתכלתי עליו תוך נסיון להבין מה בדיוק הוא יודע.

הוא התקרב אליי, הניח ידו על כתפי ואמר לי בשקט: "מה נראה לך? שלא ידעתי שהיית שם?! בטח שידעתי!"

הייתי בהלם מוחלט.

"אבל... אם הרב ידע... אז למה לא...??"

את המסר של הדברים שאמר לי אז, לא אשכח כל ימי:

"אתה יודע אריאל, בתורה יש הרבה עונשים, אבל שים לב, אף עונש לא יתקיים אלא אם כן יהיה ברור בוודאות גמורה כי אכן החוטא מעוניין בחטא ו'מצפצף' על החוק.

אבל מי שבסך הכל נכשל, או מעד באופן חד פעמי, לא מגיע לו עונש חמור.

אתה, לעומת חבריך, לא היית מעוניין בחטא. אמנם נכשלת ולא עמדת בפיתוי מול החברה, אך באמת אתה ילד טוב שהתקדמת המון ורצית להמשיך ולהצליח, אלא שמעדת מעידה קלה. על דבר כזה אינך ראוי לעונש כה חמור. לכן העלמתי עין ממך כאילו לא היית בכלל שותף למעשה..."

אשמח לשמוע רעיונות והצעות ייעול - הכל יתקבל בברכה.

ישראל חיים בלומנטל.

לתרומות/הנצחות, או לקבלת העלון באימייל, וכן לתגובות: blu.israel@gmail.com

עלון זה נתרם לרפואת יוסף בן אסתר ולרפואת עדנה בת אסתר.